



# Bænkebidere

Bænkebidere tilhører klassen storkrebs og er langt ude i familie med rejer, tanglopper og krabber, der alle lever i og ved vandet. Der findes 30 forskellige arter af bænkebidere i Danmark, og de kan være rigtig svære at kende forskel på.

Der findes både bænkebidere, som lever i saltvand, nogen der lever i ferskvand og andre igen, der lever på landjorden.

## Ligheder

Alle bænkebidere er krebsdyr og har en leddelt krop, et hoved med to lange antenner og en hale med to uropoder, som er små vedhæng ved halen. I vand bruger krebsdyr uropoderne til at bevæge sig med.

Bænkebidere har i alt 14 ben – 2 ben pr led og de kan findes i hele landet, på fugtige steder og enkelte arter i vand.

## Forvekslingsmuligheder

Nogle forveksler kuglebænkebidere med kugletusindben. De ligner også lidt hinanden, men kugletusindbenet har mange flere ben - faktisk fire ben pr led. Kugletusindbenet er glatte og sorte, hvor de fleste bænkebidere er grå.



Kuglebænkebidder  
Foto Michael Winther



Kugletusindben  
Foto Michael Winther

## Super sejt!

De fleste krebsdyr lever i vand. Du kender måske hummeren, krabben eller rejen. Bænkebidere er de eneste krebsdyr, der kan leve hele deres liv på land, og de har udviklet særlige gæller, der i fugtige omgivelser fungerer som en slags lunger.



Kuglebænkebidder  
Foto Michael Winther

En håndfuld arter af bænkebidere kan rulle sig sammen - nogle lidt mere end andre. Du har sikkert mødt almindelig kuglebænkebidder, som er én af dem, der ruller sig sammen. Forstyrrer man den lille bænkebidder, ruller den sig sammen som en kugle. Det er en god måde at forsvare sig overfor fjender, men bænkebidere kan også rulle sig sammen for at holde på fugten. Bænkebidere har, som andre krebsdyr, en rugepose på maven. Nogle små og særlige ekstraben kan lave den lille rugepose om til et slags

akvarium, hvor hun-bænkebidere æg kan udvikle sig - først til små larver og senere til små mini-bænkebidere. Måske kan du finde en hun-bænkebidder med færdigudviklede unger, der myldrer ud af den lille rugepose. Måske kan I tælle, hvor mange der er?



Bænkebiderunger  
Foto Bjørli Lehmann

Bænkebidere lever af at skralde i naturen. Med sine stærke kæber gnasker de løs af gamle træstubbe, svampe og blade. Indimellem æder bænkebidere også døde dyr, kaldet ådsler, og de kan også findes i nedfaldsfrugt. Bænkebidere kan endda finde på at æde deres egen lort, for at få mest mulig næring ud af det, de æder. De er altså rigtig gode til at rydde op i naturen. MEN de kan ikke æde alt det skrald, som mennesker efterlader.

Bænkebidere menes at kunne mærke lugten af artsfæller. Derfor har bænkebidere af samme art en tendens til at klumpe sig sammen. Det er smart, når man skal holde på fugten eller varmen, og når man skal parre sig med en anden bænkebidder af samme art.





Grå bænkebidder  
Foto Michael Winther

**Grå bænkebidder** kan blive op til 20 mm lange. Den er oftest ensfarvet grå, men kan også findes i flotte orange farvevarianter. Overfladen er tydeligt knubret. Hunnen parrer sig med flere hanner, så der er derfor flere fædre til et kuld. Grå bænkebidder har yngelpleje og bærer sine unger i en lomme på maven.



Kuglebænkebidder  
Foto Michael Winther

**Almindelig kuglebænkebidder** bliver omkring 18 mm lang. Den kan rulle sig helt sammen til en kugle. Det er et effektivt forsvar mod fx myrer. Almindelig kuglebænkebidder er ret tørketolerant og træffes derfor oftere fremme om dagen på tørre steder, hvor andre bænkebidere ikke findes.



Langbenet bænkebidder  
Foto Bjørll Lehmann

**Langbenet bænkebidder** er en bænkebidder med mørkt hoved og forholdsvis lange ben, og som bliver op til 11 mm. Bagenden ser ud, som om den hører til et mindre eksemplar. Man siger "at den har lånt sin bagende af sin lillebror". Den ses ofte højt oppe i græs, træer og buske, og ikke så tit ved beboelse. Den er hurtig og prøver at flygte, når man forsøger at fange den.



Rød dværgbænkebidder  
Foto Michael Winther

**Rød dværgbænkebidder** bliver ikke større end 5 mm. Det er en lille bænkebidder, der er meget let at overse. Den gemmer sig under sten og mellem jordpartikler og kommer kun frem i meget fugtige nætter. Den kan kendes ved, at spidserne af antennerne er formet som stilethæle. Mange hunner er triploide, dvs. de har tre kromosomsæt. Disse kan have jomfrufødsler og altså lægge æg uden først at være blevet parret med en han.



Glat bænkebidder  
Foto Michael Winther

**Glat bænkebidder** bliver op til 16 mm lang og kan blive 3-5 år gamle. Den kaldes også for murbænkebidder. Glat bænkebidder æder som andre bænkebidere dødt plantemateriale: Visne blade, planterødder og dødt træ. Den kan også æde papir og bøger i fx fugtige kældre. Farverne er ret variable og spraglede. Siderandene er lysere end resten af kroppen. Man finder ofte mange bænkebidere sammen, fx under stubbe og døde grene.



Vandbænkebidder  
Foto Michael Winther

**Vandbænkebidder** hvor hannen kan blive op til 20 mm, mens hunnen er noget mindre. De lever i søer, åer, grøfter og mindre vandsamlinger og kan overleve i ret forurenede vand. Hannen bærer i parringstiden rundt på den mindre hun. Han venter på, at hun skifter hud, for kun når hun har en ny blød hud, kan han parre sig med hende. Hunnen bærer op til 200 unger i en pose på maven.

